

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΣΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
“Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΜΕΤΑ ΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ”

Με ιδιαίτερη ευχαρίστηση κηρύσσω την έναρξη των εργασιών του Συνεδρίου που διοργανώνει το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου με θέμα την Ευρώπη μετά τη Συνθήκη του Άμστερνταμ. Ιδιαίτερα χαιρετίζω τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τους καθηγητές που ήρθαν από το εξωτερικό για να πλουτίσουν με τη συμβολή τους το διάλογο που κάνουμε εδώ για την Ευρώπη που όλοι ορατιζόμαστε. Την Ευρώπη, που πρέπει να σχεδιάσουμε με αίσθηση ιστορικής ευθύνης για να την αποδώσουμε στις μέλλουσες γενιές.

Η υπόθεση της Ευρώπης, επειδή έχει τεράστια σημασία για τους λαούς, πρέπει να γίνει προσιτή στο ευρύτερο κοινό. Και εδώ η συμβολή της επιστήμης και της πολιτικής είναι αναντικατάστατη. Η συνεργασία επιστήμης και πολιτικής είναι άλλωστε η μόνη που εγγυάται την

αναζήτηση των καλύτερων λύσεων στη μεγάλη περιπέτεια που καλούμαστε να ανταπεξέλθουμε με επιτυχία.

Η συζήτηση για την θεσμική οικοδόμηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης συμπυκνώνεται σε δύο ακραίες αντιλήψεις. Η μία αποβλέπει να προσλάβει η Ευρωπαϊκή Ένωση απλώς τη μορφή μιας διακυβερνητικής συνεργασίας μεταξύ των κρατών-μελών της. Η αντίληψη αυτή είναι επιφυλακτική σε κάθε πρόταση για τη θεσμική εμβάθυνσή της. Η άλλη πάλι αντίληψη προσβλέπει στη δημιουργία ενός ομοσπονδιακού κράτους, στο πλαίσιο του οποίου τα μέλη της Ένωσης καλούνται προοπτικά να αποβάλλουν την κρατική τους οντότητα. Να απεμπολήσουν δηλαδή την κυριαρχία τους. Και οι δύο αντιλήψεις είναι στην ακρότητά τους, για διαφορετικούς βέβαια λόγους, αδιέξοδες. Η πρώτη, γιατί θα μας γύριζε πίσω και θα ματαίωνε κατακτήσεις πολλών δεκαετιών. Η δεύτερη, γιατί φαίνεται να προτρέχει των καιρών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση στηρίζεται ακόμη εν πολλοίς στα κράτη-μέλη της. Η αυτονομία της δεν είναι ακόμη σε θέση -και είναι πρόωρο να προβλέψουμε πότε θα είναι- να οδηγήσει στον παραγκωνισμό τους. Αποτελεί λοιπόν κοινό τόπο ότι η Ένωση και τα μέλη της θα εξακολουθήσουν να

συνυπάρχουν αρμονικά στη μακρόσυρτη ιστορική πορεία προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση.

Επιτρέψτε μου, γι' αυτό, να συμφωνήσω με τη βασική θέση της έκθεσης του Mendez de Vigo και του Δημήτρη Τσάτσου, που υιοθέτησε με πολύ μεγάλη πλειοψηφία το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Στην έκθεση αυτή προσδιορίζεται για πρώτη φορά με σαφήνεια η πολιτική και θεσμική ουσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ένωση είναι λοιπόν και ένωση λαών και ένωση κρατών. Με αυτήν τη φιλοσοφία μπορούν τα κράτη-μέλη να διατηρήσουν και να αναπτύξουν την εθνική τους ταυτότητα και να συμβάλλουν ταυτόχρονα στην ολοκλήρωση των ενοποιητικών θεσμών.

Η θέση της Ελλάδας υπήρξε, νομίζω, από την αρχή της Διακυβερνητικής Διάσκεψης εποικοδομητική. Η Ελλάδα αντιτάχθηκε με συνέπεια στις υπερβολές και υποστήριξε, αντίθετα, όλες τις θετικές πρωτοβουλίες.

Με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ ενισχύεται έτσι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και βελτιώνονται οι όροι άσκησης της κοινής εξωτερικής πολιτικής. Επίσης δημιουργούνται συνθήκες για την αντιμετώπιση του μεγάλου προβλήματος της εποχής μας, της απασχόλησης. Αλλά και τα βήματα που

έγιναν για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, άνκαι υπολείπονται των προσδοκιών μας, είναι σημαντικά.

Δεν υπάρχει, λοιπόν, αμφιβολία ότι η Συνθήκη του Άμστερνταμ συνιστά σημαντικό σταθμό στην πορεία προς την ευρωπαϊκή ενοποίηση. Τα πραγματικά προβλήματα και διλήμματα της σημερινής και αυριανής Ευρώπης απαιτούν βέβαια ρεαλιστικές λύσεις. Λύσεις, που εγγυώνται μια κοινότητα λαών με περισσότερη συνοχή, περισσότερες ελευθερίες και περισσότερες ευκαιρίες για τους πολίτες της.

Είναι ευπρόσδεκτη συγκυρία ότι το Συνέδριο πραγματοποιείται μερικές εβδομάδες πριν την επικύρωση της Συνθήκης του Άμστερνταμ από την Ελληνική Βουλή. Πραγματοποιείται σε μία χρονική στιγμή που αρχίζει έντονος πολιτικός διάλογος για όλες τις βασικές πτυχές της: τις θεσμικές, τις οικονομικές, τις πολιτικές και τις κοινωνικές.

Αφού λοιπόν συγχαρώ το Κέντρο Ευρωπαϊκού Συνταγματικού Δικαίου για την πρωτοβουλία του, εύχομαι κάθε επιτυχία στις εργασίες σας.